

Mål C-389/05

Europeiska gemenskapernas kommission

mot

Republiken Frankrike

”Fördragsbrott — Artiklarna 43 EG och 49 EG — Etableringsfrihet och frihet att tillhandahålla tjänster — Hälsoskydd — Centrum för artificiell insemination av nötkreatur — Nationella bestämmelser enligt vilka auktoriserade centra ges ensamrätt att tillhandahålla tjänsten artificiell insemination av nötkreatur inom ett visst område och enligt vilka ett villkor för utfärdandet av tillstånd att verka som seminör är att ett avtal ingås med ett av dessa centra”

Förslag till avgörande av generaladvokat P. Mengozzi föredraget den
3 april 2008 I - 5401
Domstolens dom (fjärde avdelningen) av den 17 juli 2008 I - 5425

Sammanfattning av domen

1. *Fri rörlighet för personer — Etableringsfrihet — Restriktioner*
(Artikel 43 EG)
2. *Frihet att tillhandahålla tjänster — Restriktioner*
(Artikel 49 EG)
3. *Jordbruk — Harmonisering av lagstiftning — Handel inom gemenskapen med sperma från renrasiga nötkreatur*
(Artiklarna 43 EG och 49 EG; rådets direktiv 77/504, 87/328 och 91/174)

4. *Fri rörlighet för personer — Etableringsfrihet — Frihet att tillhandahålla tjänster — Restriktioner*
(Artiklarna 43 EG och 49 EG)

1. Det geografiska monopol som en medlemsstat tilldelar auktoriserade seminestationer att tillhandahålla tjänsten artificiell insemination av nötkreatur, vilket begränsar det totala antalet aktörer som får öppna och driva sådana stationer i den staten, och ensamrättens obegränsade giltighetstid försvårar tillträdet för andra aktörer, inklusive aktörer från andra medlemsstater, till inseminationsmarknaden. Den omständigheten att de geografiska områden inom vilka ensamrätten gäller kan avpassas eller delas påverkar inte denna bedömning.

När en aktör som vill utöva verksamhet inom sektorn för artificiell insemination inte kan få rätt att verka inom ett visst geografiskt område måste den ingå ett avtal med den för området behöriga seminestationen, för att ett tillstånd att verka som seminör ska utfärdas. Eftersom ingåendet av ett sådant avtal är beroende av ordförandena för de auktoriserade seminestationerna, kan en dylik skyldighet motverka att ett sådant mål uppnås.

Sådana åtgärder gör på grund av sin natur det svårt, för att inte säga omöjligt, eller, under alla omständigheter, mindre attraktivt att utöva etableringsfriheten i

den berörda staten för att bedriva verksamhet som innefattar distribution och insemination av sperma från nötkreatur. Den omständigheten att dessa bestämmelser tillämpas på inhemska aktörer och på aktörer från andra medlemsstater utan åtskillnad föranleder inte någon annan bedömning, eftersom sådana nationella bestämmelser, även om de tillämpas utan diskriminering med avseende på nationalitet, kan göra det svårare eller mindre attraktivt för gemenskapens medborgare, däribland medborgarna i den medlemsstat som vidtar åtgärden, att utöva en grundläggande frihet som garanteras genom fördraget, såsom etableringsfriheten.

(se punkterna 50 och 53–56)

2. En medlemsstats krav på att de tjänstleverantörer från andra medlemsstater som önskar bedriva verksamhet som rör artificiell insemination av nötkreatur i denna stat utverkar ett tillstånd att arbeta som seminörer och den omständigheten att dessa aktörer efter det att de har utverkat nämnda tillstånd dessutom endast får genomföra insemination av sperma från nötkreatur under överinseende av en inom området behörig seminestation utgör, oberoende av villkoren för beviljandet av nämnda tillstånd, en inskränkning i friheten att tillhandahålla tjänster, eftersom dessa villkor är ägnade att hindra eller göra det mindre attraktivt att tillhandahålla

inseminationstjänster för aktörer som är etablerade och lagligen verksamma i en annan medlemsstat.

Detsamma gäller med avseende på skyldigheten att lagra sperma hos auktoriserade seminestationer, vilka ensamma utför leveranser till uppfödarna. Även om uppfödarna har möjlighet att genom den seminestation som de är beroende av beställa specifik sperma som härrör från en producent i en annan medlemsstat, är skyldigheten att lagra denna sperma vid nämnda seminestation, efter det att den avsänts, nämligen ägnad att hindra eller göra det mindre attraktivt för denne producent att tillhandahålla distributionstjänsten.

(se punkterna 61, 64 och 65)

3. Direktiven 77/504, om renrasiga avelsdjur av nötkreatur, 87/328, om godkännande för avel av renrasiga avelsdjur av nötkreatur, och 91/174, om krav beträffande avel och härstamning vid saluföring av renrasiga djur samt om ändring av direktiv 77/504 och 90/425, har inneburit en fullständig harmonisering på gemenskapsnivå av de genealogiska villkoren, vad avser handel inom gemenskapen med sperma från renrasiga avelsdjur av nötkreatur.

Tvingande skäl av allmänintresse kan emellertid inte åberopas om det finns gemenskapsbestämmelser genom vilka området har harmoniserats i vilka det föreskrivs nödvändiga åtgärder för att tillvarata skyddet av samma intresse. Syftet att skydda den renrasiga nötkreaturstammens genetiska arv genom nationella genealogiska krav motiverar följaktligen inte sådana hinder för handeln inom gemenskapen med sperma från renrasiga nötkreatur som inte föreskrivs i gemenskapsbestämmelserna om harmonisering i nämnda område.

(se punkterna 73–75)

4. En medlemsstat som föreskriver att artificiell insemination av nötkreatur endast får utföras av auktoriserade centra för artificiell insemination, som innehar ett geografiskt monopol, och av personer som innehar ett tillstånd att arbeta som seminör, varvid ett villkor för utfärdandet av tillståndet är att ett avtal ingås med ett av dessa centra, har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artiklarna 43 EG och 49 EG.

Det är förvisso befogat att en medlemsstat, i syfte att säkerställa att den som vill verka som seminör har de kunskaper och färdigheter som krävs, kräver att den som utövar verksamheten har ett tillstånd. Vad gäller krav på tillstånd för utövande av en verksamhet ska medlemsstaten, vid tillämpningen av de nationella bestämmelserna, emellertid ta hänsyn till de kunskaper och kvalifikationer som den berörda personen redan har förvärvat i

en annan medlemsstat. Dessutom måste ett regelverk som innebär krav på föregående myndighetstillstånd bland annat grunda sig på objektiva kriterier som inte är diskriminerande och som är kända på förhand, detta för att begränsa myndigheternas utrymme för skönsmässig bedömning och förhindra att bedömningen blir godtycklig.

Bestämmelser, vilka innebär att tillstånd att arbeta som seminör endast utfärdas om ett avtal ingås med en seminstation, vilken, på inseminationsmarknaden, är en potentiell konkurrent till de aktörer vars kompetens som seminör den är ålagd att kontrollera och vilka dessutom

innebär att ingåendet av detta avtal är lämnat åt seminstationernas ordförandes skön, varvid de sistnämnda inte är skyldiga att ingå avtalet även om sökanden uppfyller objektiva kriterier avseende kunskaper och färdigheter som inte är diskriminerande och som är kända på förhand, går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det mål som eftersträvas. Så är fallet även om det antas att bestämmelserna är ägnade att skydda hälsan hos djuren och hos dem som utför inseminationerna.

(se punkterna 91–95, 97 och 108 samt domslutet)